

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 15/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 7 kap. i konsumentskyddslagen, lagen om registrering av vissa kreditgivare och 2 § i räntelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 11 september 2012 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 7 kap. i konsumentskyddslagen, lagen om registrering av vissa kreditgivare och 2 § i räntelagen (RP 78/2012 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- lagmotion om lag om ändring av 7 kap. i konsumentskyddslagen (LM 58/2011 rd — Sampsa Kataja /saml m.fl.), som remitterades till utskottet den 6 mars 2012,
- lagmotion om lagar om ändring av 7 kap. i konsumentskyddslagen, 10 c § i lagen om indrivning av fordringar och lagen om registrering av vissa kreditgivare (LM 59/2011 rd — Lenita Toivakka /saml m.fl.), som remitterades till utskottet den 6 mars 2012,
- åtgärdsmotion om förbud mot snabblåneverksamheten (AM 7/2011 rd — Anne Kalmari /cent m.fl.), som remitterades till utskottet den 3 november 2011.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet och lagutskottet lämnat utlåtande i

ärendet. Utlåtandena (GrUU 28/2012 rd, LaUU 12/2012 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Katri Kummoinen, justitieministeriet
- jurist Paula Hannula, Konsumentverket
- forskningschef Kati Rantala, Rättspolitiska forskningsinstitutet
- chef för juridiska ärenden Juuso Jokela, Suomen Asiakastieto Oy
- direktör Helena Laine, Finansbranschens Centralförbund
- chefsjurist Tuula Sario, Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry
- ordförande Jyrki Lindström, Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry
- juridisk ombudsman Tiina Toivonen, Företagarna i Finland
- medlem i snabblånearbetsgruppen, advokat Manne Airaksinen
- styrelseledamot Jari Hytönen, Suomen Pienlänayhdistys ry
- ombudsman Juha A. Pantzar, Garanti-Stiftelsen
- professor Ahti Saarenpää.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- finansministeriet
- Finansinspektionen
- statistikcentralen

- DFC Global Corporation
- Katakombista elämään kansanliike ry
- Skuldrådgivning rf

- professor Tuomas Ojanen
- professor Vesa Kannianen
- Keski-Suomen talous- ja velkaneuvonta.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

I propositionen föreslås det att kapitlet om konsumentkrediter i konsumentskyddslagen ändras. Det föreslås dessutom ändringar i lagen om registrering av vissa kreditgivare och i räntelagens bestämmelse om avvikelse från lagen. Propositionens huvudsakliga syfte är att minska de skuldproblem som snabblånen förorsakar.

I propositionen föreslås att ett räntetak ska sättas för vissa konsumentkrediter. En övre gräns för kreditens effektiva ränta enligt kreditavtalet ska fastställas i lagen. Vid beräkningen av den effektiva räntan beaktas krediträntan och övriga kreditkostnader som tas ut av konsumenten. Syftet med ändringen är att konsumenterna ska få små krediter på rimligare villkor än för närvarande. Det antas också att ändringen avsevärt minskar utbudet av de nuvarande snabblånen.

Det föreslås preciseringar och skärpningar av bestämmelsen om kreditgivarens skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Syftet med ändringen är att minska skuldproblemen genom att förutsätta att också tillhandahållare av små krediter ska bedöma konsumentens kreditvärdighet noggrannare än tidigare. Det föreslås att bestämmelsen om god kreditgivningssed kompletteras så att det strider mot god kreditgivningssed att använda sms-tjänster eller andra motsvarande kommunikationstjänster mot extra avgift vid kommunikation i anslutning till kreditförhållandet. Till denna del är syftet att avhjälpa olika problem i anslutning till avgiftsbelagda sms-tjänster.

Avsikten är att bestämmelserna om kreditförhållandena ska träda i kraft cirka tre månader efter att de har blivit fastställda. I fråga om den föreslagna bestämmelsen om ett räntetak är avsikten att perioden mellan fastställande och ikraftträdande av bestämmelsen ska vara något längre än tre månader. Lagen om ändring av lagen om registrering av vissa kreditgivare avses träda i kraft så snart som möjligt.

Lagmotionerna

I lagmotionen LM 58/2011 rd föreslås att snabblån till konsumenter ska förbjudas genomgående. Som snabblån betraktas alla konsumtionskrediter på under 6 månader som beviljas utan säkerhet, vars kapital är högst 1 000 euro och som beviljas privatpersoner genom telekommunikation. Som snabblån betraktas inte engångskrediter beviljade för köp av varor eller tjänster, nyttighetsbundna krediter eller krediter som hänför sig till köp på avbetalning.

I lagmotionen LM 59/2011 rd föreslås att utbudet på snabblån ska begränsas genom att priset på lån och kostnaderna för indrivning minskas, gäldenärens betalningsförmåga utvärderas mer detaljerat än för närvarande, övervakningen av snabblånebolagen effektiviseras och direkta eller indirekta ägarförhållande för snabblånebolagen och indrivningsbolagen förbjuds.

Åtgärdsmotionen

I åtgärdsmotionen AM 7/2011 rd föreslås att regeringen ska vidta åtgärder för att förbjuda företagsverksamheten kring snabblån.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslagen godkänns oförändrade och att lag- och åtgärdsmotionen förkastas.

Utveckling av skuldsättningen och nuvarande reglering av snabblån

Hushållens sammantagna krediter har ökat stadigt sedan 1997. Ökningen var kraftigast 1999—2007, då särskilt bostadskrediterna ökade med över 10 procent per år. Under de senaste åren har hushållens totala krediter ökat med ca 6 procent per år. Enligt Statistikcentralens statistik över utlåningsbeståndet¹ uppgick hushållens totala kreditbestånd i slutet av september 2012 till 114 miljarder euro. Ca 78 procent² av det totala kreditbeståndet bestod av bostadskrediter, och konsumtionskrediternas andel var ca 13 procent³. Av detta kreditbestånd utgör de aktuella snabblånen en liten men snabbt växande del.

Snabblån började användas i Finland 2005. För närvarande är 80 registrerade företag verk samma i branschen. Snabblån beviljades 2011 för totalt ca 320 miljoner euro. Inom januari-september innevarande år har krediter beviljats för ca 290 miljoner euro⁴. Ökningen jämfört med motsvarande period föregående år är ca 20 procent. Under det tredje kvartalet av 2012 beviljades snabblån för ca 107 miljoner euro⁵. I eurobelopp var ökningen 29 procent jämfört med motsvarande kvartal 2011. Ökningssiffrorna visar att mängden snabblån har vuxit betydligt snabbare än det övriga kreditbeståndet. Statistiken visar också att den genomsnittliga lånemängden i fråga om snabblån har ökat och att återbetal-

ningstiderna har förlängts redan under flera års tid. Under juli—september i år var beloppet på ett genomsnittligt snabblån 276 euro och återbetalningstiden var ca 37 dagar. För snabblån tagna under motsvarande period betalades sammanlagt ca 23 miljoner euro i olika slags kostnader. Kostnaderna utgjorde således nästan 22 procent av det beviljade lånekapitalet. Kostnadernas andel är fortsättningsvis betydande även om den har sjunkit med ca två procentenheter jämfört med föregående tidpunkt i fjol. Enligt propositionen beräknas den genomsnittliga årsräntan ha stigit med 920 procent. Trots att årsräntan inte på bästa sätt beskriver kostnadsbelastningen för snabblån, som i normalläget avses vara en kortfristig kredit, ger den en bild av hur belastningen av kostnaderna vid alltför hög skuldsättning snabbt mångfaldigar den ursprungliga lånemängden.

Vi saknar systematiskt sammanställda statistiska uppgifter om skuldproblem relaterade till snabblån. Uppgifter ur flera källor ger dock en samstämmig uppfattning av de ökade problemen. Det är beskrivande för utvecklingen mot ökad skuldsättning att antalet domar i samband med fordran har ökat. År 2005 fälldes något under 3 000 domar i fordringsmål som gällde kreditfordringar under 300 euro, vilka i typfallet beviljas som snabblån. Men motsvarande siffra i fjol var över 80 000. Enligt utredning av justitieministeriet har tingsrätterna bedömt att snabblånens andel av domarna var 25—75 procent. Spridningen är stor, men siffrorna visar att snabblånens andel är betydligt större än deras relativa andel av det sammantagna kreditbeståndet. Också de uppgifter om indrivning som beskrivs i propositionen ger en liknande bild av problemen kring snabblånen.

Åt samma håll pekar också de bedömningar som utskottet har fått av ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning samt av Garanti-Stiftelsen. Uppgifterna från Garanti-Stiftelsen visar t.ex. att av de som under innevarande år har ringt till Skuldlinjen har ca 13 blivit skuldsatta huvudsakligen eller endast på grund av snabblån. Talet har

¹ Kreditbeståndet 2012, 3 kvartalet/Statistikcentralen.

² 87,9 miljarder euro.

³ 14,8 miljarder euro.

⁴ Det totala kreditbeståndet ca 130 miljoner euro (september 2012).

⁵ Sammanlagt 385 991 stycken. På årsbas beviljas ca 1,5 miljoner snabblån.

mer än fördubblats efter 2009. Var tredje som tog kontakt hade tagit snabblån för att åtgärda förfallna konsumtionskrediter.

Problemen med snabblånen har redan åtgärdats genom två lagändringar inom en förhållandevis kort tid. År 2009 (RP 64/2009 rd — EkUB 13/2009 rd) stramades regleringen åt så att kreditgivaren ålades att ange kreditens effektiva årsränta. Samtidigt förutsattes det att kreditgivaren kontrollerar kreditsökandens identitet genom stark autentisering. Samtidigt förbjöds det att krediten genast betalas ut till konsumenten om krediten söks och beviljas sent på kvällen eller natten (klockan 23.00—7.00). Också regleringen som avser ränteockor preciserades. På förslag av ekonomiutskottet godkände riksdagen också ett uttalande där det förutsattes att regeringen under samma valperiod lämnar en proposition om att företag som beviljar konsumentkrediter ska registreras.

En sådan proposition lämnades 2010 (RP 24/2010 rd—EkUB 10/2010 rd). Enligt den ska regionförvaltningsverket i Södra Finland fungera som register- och tillsynsmyndighet. Genom ändringarna genomfördes också Europaparlamentets och rådets direktiv om konsumentkreditavtal. Den nya regleringen stramade bl.a. åt kreditgivarens skyldigheter att ge förhandsbesked om kreditvillkor.

Bedömning av nuläget

Bortsett från fenomenet med för hög skuldsättning är snabblån ett fungerande sätt att hantera överraskande och snabba behov av kredit. Användningen av dem är hållbar när lånet kan återbetalas snabbt. Utredningar visar dock att snabblån i tilltagande utsträckning används också i situationer då de förlänger och förvärrar en redan urartad skuldsättning genom att man betalar förfallna lån och fakturor med snabblån eller fyller i svackor i utkomsten, eller tar lån på stundens ingivelse utan tanke på om lånet kan betalas tillbaka. På grund av de höga kostnaderna är lånet dyrt och kan snabbt leda till att kostnaderna mångdubblas jämfört med lånets kapital. Ett illa övervägt snabblån kan också leda till en ond cirkel: gamla snabblån betalas med nya snabblån, stän-

digt med större lånekapital. Det hinner bli flera lån med skuldbelopp om flera tusen euro innan de första anteckningarna om betalningsstörningar görs.

Snabblån tas i alla åldersgrupper och i olika livssituationer, men särskilt problematiska är de för ungdomar som saknar regelbundna inkomster. Helsingfors ekonomiska rådgivning och skuldrådgivning har bedömt att ca 80 procent av klienterna under 25 år har problem som är relaterade till snabblån. Enligt den bedömning som utskottet har fått av den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen i mellersta Finland är snabblån ett sätt för djupt skuldsatta personer att sköta sin ekonomi. Med hjälp av snabblånen kan skuldspiralen förlängas samtidigt som den fördjupas. Snabblån tas för levnadskostnader och amortering av existerande skulder i situationer där kostnaderna för skötsel av lån är för höga i relation till hushållets inkomster. Typfallet är att klienten har flera tiotal fordringsägare. Klienten har förfallna bostadslån, olika nyttighetsbundna krediter och flera snabblån.

Med stöd av erhållen utredning anser ekonomiutskottet det uppenbart att de ändringar i bestämmelserna som hittills har gjorts inte räcker för att förhindra snabblånens negativa verkningar; snarare har de ökat. Snabblånen ligger helt eller delvis bakom indrivningar som är fler till antalet än deras kreditandel. En betydande del av de tingsrättsärenden som hänför sig till s.k. summariskt förfarande gäller snabblån. Det är också uppenbart att snabblånen har blivit särskilt problematiska för unga personer som är i färd med att lära sig hantera sin ekonomi.

Analys av den föreslagna lagstiftningen

De främsta ändringarna i den nya lagstiftningen gäller prisregleringen. Enligt propositionen ska alltså krediter om mindre än 2 000 euro omfattas av prisreglering så att det fastställs ett pristak för räntorna⁶. Rätetaket tillämpas också på nyttighetsbundna krediter då konsumenten också har rätt att ta ut penningmedel och avser såväl en-

⁶ Den effektiva räntan får vara högst referensräntan ökad med 50 procentenheter.

gångs- som fortlöpande krediter beroende av om säkerhet har ställts för krediterna eller inte.

Utskottet ställer sig bakom den typ av reglering som regeringen föreslår. Utskottet har på principiell nivå bedömt också vad ett eventuellt totalförbud av snabblån skulle få för följder. Det är sannolikt att ett totalförbud skulle leda till att bestämmelserna kringgås och det uppstår en svart låneemarknad som står helt utanför övervakningen. Dessutom bör det beaktas att trots att snabblånen har medfört ökade problem, visar en aktuell utredning att de flesta beviljade krediter-na inte är problematiska.

Med hänsyn till likabehandlingsaspekter ska prisregleringen gälla alla krediter under 2 000 euro på samma sätt. Enligt Finansinspektionens bedömning medför den föreslagna lagstiftningen inte ogrundade svårigheter för kreditgivning-en, och den förhindrar inte tillgången till behö-vlig finansiering. Ekonomiutskottet anser att ut-gångspunkten för lagstiftningen också i detta av-seende är ändamålsenlig och att den tryggar kon-kurrensneutraliteten.

Räntan skulle beräknas enligt den effektiva räntan, och vid beräkningen beaktas krediträn-tan och övriga kreditkostnader som tas ut av konsumenten. En del av de utfrågade sakkunni-ga ansåg att den effektiva räntan inte ger rätt bild av kostnadsnivån för kortfristiga krediter. Ut-skottet konstaterar att den effektiva räntan vid små och kortfristiga krediter oundvikligen blir relativt sett högre än vid stora lån inte minst på grund av att t.ex. kostnaderna för att kontrollera låntagarens identitet och kredituppgifter är lika höga som vid större krediter. Det är också klart att små krediter som beviljas utan säkerhet inne-bär större risker än krediter mot säkerhet. Det har dock beaktats genom att räntetaket är an-märkningsvärt högt. Övervakningsmyndigheter-na har ansett att det föreslagna sättet att beräkna räntan ökar förutsägbarheten och rättssäkerhe-ten. Likaså har lagutskottet i sitt utlåtande till-styrkt användningen av den effektiva räntan och dess föreslagna nivå. Sammanfattningsvis anser ekonomiutskottet propositionen motiverad.

Det skulle strida mot god kreditgivningssed (13 § i lagförslag 1) att använda SMS-tjänster el-

ler andra motsvarande kommunikationstjänster mot extra avgift vid kommunikation i anslutning till kreditförhållandet eller att kräva avtalsvite eller annan avgift av engångsnatur. Sådana av-gifter har medfört överraskande höjningar av lå-nets helhetskostnader. Helhetskostnaderna kom-mer att begränsas också av ändringar i lagstift-ningen som hänför sig till indrivning av ford-ringar, som riksdagen godkände i november (RP 57/2012 rd).

Ekonomiutskottet anser det också ändamåls-enligt att som föreslaget precisera sätten att be-döma konsumentens kreditvärdighet. För närva-rande baserar sig bedömningen av kreditvärdig-heten i regel på granskning av eventuella anteck-ningar om betalningsstörningar. Vid sidan av dem har en del av företagen tillgång till system för kreditklassificering och poängsättning som baserar sig på statistiska uppgifter. Enligt propo-sitionen (14 § i lagförslag 1) ska kreditgivaren genom rimliga åtgärder sträva efter att säkerstäl-la att konsumenten har lämnat riktiga uppgifter. Utgångspunkten är att det inte räcker med att lita enbart på konsumentens egen uppgift om sina in-komster. Eftersom krediter beviljas i många situ-ationer, beskrivs metoderna för att säkerställa kreditvärdigheten genom exempel i detaljmoti-veringarna. Ekonomiutskottet vill understryka att regleringens räckvidd ytterligare ska precise-ras med hjälp av riktlinjer för tillsynsmyndighe-ten.

Genom den nya regleringen förbättras rätten att få upplysningar och behörigheten att använ-da tvångsmedel för Regionförvaltningsverket i Södra Finland, som ansvarar för registreringen av snabblåneföretagen. Ekonomiutskottet anser de föreslagna ändringarna vara nödvändiga för att en effektiv tillsyn ska kunna tryggas. Kredit-givaren blir bl.a. skyldig att förvara handlingar som hänför sig till kreditförhållandets olika ske-den. Med hjälp av dessa uppgifter kan tillsyns-myndigheten t.ex. säkerställa att konsumentens kreditvärdighet har bedömts enligt bestämmel-serna och att företaget i sin kreditverksamhet an-vänder stark autentisering.

I ett helhetsperspektiv anser ekonomiutskot-tet att den föreslagna lagstiftningen är ägnad att

främja en ansvarsfull kreditgivning. Samtidigt handlar det om så pass betydande omställningar jämfört med nuläget att utfallet av de önskade verkningarna måste följas upp i detalj. Regleringen kan leda till att den nuvarande snabblåneverksamheten förändras så att man eftersträvar intäkter genom förlängda lånetider. Det är önskvärt att eventuella förlängda lånetider får kredittagarna att överväga låntagningen med större omsorg. Risken är dock att man hinner ta flera långvariga krediter innan de första förfaller och anteckningar om betalningsstörning förhindrar ytterligare skuldsättning. Det är ytterst angeläget bl.a. för förhindrande av en sådan utveckling att den ovan nämnda lagstiftningen om utredning av kreditvärdigheten fås effektivt i kraft.

Utredningsförfarandet skulle effektiviseras och utredningskostnaderna skulle minska betydligt genom det s.k. positiva kreditregistret. Personers faktiska betalningsförmåga framgår för närvarande endast ur det s.k. negativa kreditregistret. Det täcker främst anteckningar om betalningsstörningar som redan finns i kredituppgifterna. Justitieministeriet inledde på hösten en utredning om juridiska frågor i samband med introduktionen av ett s.k. positivt kreditregister. Ett sådant register skulle ge möjligheter att samla in mer omfattande uppgifter om personers förmogenhetsställning. Registret skulle underlätta utredningen av kreditvärdigheten. Samtidigt förutsätter skyddet för personuppgifter att det i detalj utreds hurdana uppgifter som behövs i de aktuella situationerna, vem i samhället som ansvarar för hantering av kredituppgifter, hur kredituppgifterna datatekniskt hanteras och hur uppgifterna förmedlas. Avsikten är att utredningen ska bli klar i februari 2013.

Den nya regleringen kan leda till att skuldproblemen syns redan i ett tidigare skede och snabblånen inte längre används för att täcka skulder som tagits av andra orsaker. Det är ett bättre alternativ både för gäldenären och för samhället än att utöka problemen genom ytterligare kredit. Regleringen kan stoppa skuldspiralen i ett tidigare skede, men inte ens en ny lagstiftning kan i sådana situationer eliminera den yttersta orsaken till problemen. I likhet med lagutskottet an-

ser ekonomiutskottet att det också behövs åtgärder från samhällets sida, såsom ökad social kreditgivning, tryggad tillgång på utkomststöd samt en effektivare ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Också informationen till ungdomar och undervisning i ekonomihantering i skolan bör effektiviseras.

Grundlagsutskottets utlåtande

Grundlagsutskottet ansåg att det finns godtagbara och konstitutionellt mycket vägande skäl för en reglering som begränsar egendomsskyddet och näringsfriheten. Utskottet har också ansett regleringen proportionell då man bedömer vikten av de samhällsintressen som ligger bakom begränsningarna i förhållande till de rättsobjekt som ska begränsas. På grundval av utredningen anser grundlagsutskottet att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Lagutskottets utlåtande

Lagutskottet har i sitt utlåtande behandlat problem i anslutning till snabblån, prisreglering, bedömning av kundens kreditvärdighet och person-till-person-lån. Utskottet konstaterar att en utredning av Helsingfors tingsrätt stödjer de statistiska uppgifterna i propositionen om problemen med snabblånen. Enligt information har man inom utsökningen länge kunna se en kraftig ökning i antalet snabblånsrelaterade utmättningsärenden och inte minst i de avsevärda kostnader som ingår i fordringarna i förhållande till kapitalet. Utifrån erhållen information har utskottet ansett det uppenbart att problemen med snabblån inte har minskat utan att de tvärtom ökat.

Utskottet har tillstyrkt att en prisreglering enligt propositionen ska tas i bruk. Dessutom har utskottet fäst uppmärksamhet vid s.k. person-till-person-lån och velat framhålla att denna utveckling av kreditmarknaden följs upp och att det bedöms huruvida den nuvarande regleringen är tillräcklig.

Ikraftträdande

I propositionen konstateras att bestämmelserna avses träda i kraft ungefär tre månader efter att de blivit fastställda. När det gäller bestämmel-

sen om ett räntetak är det tänkt att tiden mellan fastställandet och ikraftträdandet ska vara något längre än tre månader. Lagförslag 2 avses träda i kraft så snart som möjligt.

Propositionen lämnades till riksdagen redan i september 2012 och lagförslagen ska behandlas i plenum tidigast i februari 2013. Med hänsyn till utgångspunkten enligt propositionen, att bestämmelserna ska träda i kraft cirka tre månader efter att de har blivit fastställda, anser ekonomiutskottet att aktörerna inom branschen får tillräcklig tid för att bereda sig för de omställningar som bestämmelserna medför. Därför har utskottet inte ansett det motiverat att göra ändringar i ikraftträdandebestämmelserna. Lagstiftningen om räntetak träder således i kraft samtidigt som den övriga lagstiftningen.

Avslutningsvis

Både grundlagsutskottet och lagutskottet har betonat behovet av en tät uppföljning av den nya lagstiftningens verkningar för att eventuella oönskade följder ska kunna upptäckas och åtgärdas. Ekonomiutskottet delar dessa åsikter.

Ekonomiutskottet anser det viktigt att effekterna av den nya regleringen utreds i grunden och att fenomenet med alltför djup skuldsättning kan utvärderas i större omfattning än för närvarande. På så sätt kan vi också finna de effektivaste sätten att ingripa i problemet. Därför föreslår utskottet att riksdagen godkänner ett uttalande (*Utskottets förslag till uttalande*) där det förutsätts att statistikföringen i anslutning till hushållens skuldsättning ska utvecklas. Mer detaljerade bakgrundsfakta ger möjligheter att överväga genom vilka ytterligare åtgärder problemen effektivast kan åtgärdas. Utöver detta bör man omsorgsfullt följa upp den nya regleringens inverkan på utbudet och tillgången i fråga om små krediter samt eventuella negativa effekter av de nya reglerna, såsom en ökning av den svarta kreditmarknaden. Dessutom anser utskottet det viktigt att regeringen utreder de problem som sammanhänger med reklamen för snabblån.

Motionerna

Ekonomiutskottet föreslår att lagmotionerna och åtgärdsmotionen förkastas.

I lagmotionen LM 58/2011 rd och i åtgärdsmotionen föreslås att snabblån ska förbjudas genomgående. I lagmotionen LM 59/2011 rd föreslås att snabblåneverksamheten bl.a. i fråga om räntetaket ska regleras strängare än enligt lagförslaget.

Utskottet har ovan tagit upp faktorer som enligt utskottets mening talar för att det kan leda till att regleringen kringgås bl.a. i form av svart kreditmarknad om man inför ett eventuellt totalförbud mot snabblån eller begränsar kreditgivningen mer än vad som föreslagits. Innan ett totalförbud övervägs är det motiverat att ytterligare följa upp hur de nu föreslagna bestämmelserna, som innebär en betydligt strängare reglering, kan eliminera de aktuella problemen. Därför har utskottet inte heller bett om grundlagsutskottets bedömning av hur denna typ av lagstiftning som begränsar näringsverksamhet förhåller sig till egendomsskyddet och näringsfriheten enligt grundlagen. De lagförslag som utskottet tillstyrker innehåller delvis förslag i samma riktning som de som föreslås i lagmotion LM 59/2011 rd.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 1—3 utan ändringar,

förkastar lagmotionerna LM 58/2011 rd och LM 59/2011 rd,

förkastar åtgärdsmotion AM 7/2011 rd och

godkänner ett uttalande (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen utvecklar metoder för att följa upp varför hushållen skuldsätts och hur skuldsättningen utvecklas och att den vid behov

*vidtar lagstiftningsåtgärder och andra
behövliga tilläggsåtgärder för att däm-
pa skuldsättningsutvecklingen.*

Helsingfors den 12 december 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivers /sv
Teuvo Hakkarainen /saf
Harri Jaskari /saml
Pia Kauma /saml
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Jukka Kärnä /sd

Eero Lehti /saml
Paula Lehtomäki /cent
Päivi Lipponen /sd
Jari Myllykoski /vänst
Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /cent
Kaj Turunen /saf
ers. Anne Kalmari /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.